

měru tomu dodati jiné povahy, již poměr ten nemá. Dovolává-li se pojišťovna pro svůj názor, že z oklamání agenta jako osoby třetí neručí, na to, že § 47 pojišť. zák. dosud moci zákona nenabyl, není v právu. Z toho, že se tam obsažený předpis ještě platným zákonem nestal, neplyne, že jest správným názor dovolatelky, nikoli názor odvolacího soudu, ježž tento ostatně nevyvozuje z onoho předpisu, nýbrž jediné z povahy věci úsudkem zcela příléhavým. S tohoto právního hlediska musil se odvolací soud důsledně obírat i skutkovým podkladem této námitky a zhodnotiti v první stolici provedené důkazy o tom, zda a v kterých směrech byl žalovaný nesprávnými údaji agenta v omyl uveden, a jest tento jeho postup s hlediska formelně právního zcela bezvadným. Tímto hodnocením průvodů zjistil odvolací soud, že žalovaný byl inspektorem (agentem) žalující pojišťovny Františkem V-em vzhledem na pojišťovací návrh, který učinil, uveden v omyl o tom, že pojišťovací premie v pojišťov. návrhu uvedená jen vyznačením sazby II a) nebude činiti ročně více než 365 Kč. Že výše pojišťovací premie jest při smlouvě pojišťovací jednou z podstatných částí smlouvy, netřeba šíře vykládati a dle uvedeného zjištění není správně, že šlo jen o předběžné (přibližné) určení premie. Mínil-li dovolatelka dále, že předepsaná premie 433 Kč 30 h nepřevyšuje značně premie žalovaným předpokládané, lze na to jen odvětit, že není v moci soudu tento rozdíl schváliti, když žalovaný k tomu sám svého dodatečného srozumění nedal.

Čís. 4816.

Ustanovení šu 1432 obč. zák. předpokládá, že bylo placeno dobrovolně.

Dopravní řád železniční.

Tarifem jest souhrn všech ustanovení o přepravní smlouvě, přepravních cenách a poplatcích. Uveřejněním ve Věstníku pro železnice a plavbu stal se tarifním předpisem i obsah vyhlášky o železniční přepravě mezi Československem a Maďarskem.

Nákladní smlouva, i když jest na přepravě súčasťně několik drah, jest smlouvou jednotnou a také dovozně jest jednotným celkem. Nebyla-li část, připadající na odesílatele, omylem od něho vybrána, jest na dráze, by ho o tom bezodkladně zpravila a do roka doplatek vymáhala.

(Rozh. ze dne 17. března 1925, Rv I 202/25).

Žalující tuzemská firma zaslala zboží do Maďarska, kde bylo příjemci vydáno v březnu 1921. Ježto příjemce zaplatil dovozně pouze od hranic, vyzvala dne 8. února 1923 dráha odesílatele, by zaplatil dovozně až ku hranicím. Odesílatel odmítl zaplatiti, odvolává se na to, že nárok dráhy jest promlčen, načež dráha vynutila si zaplacení požadovaného dovozného na odesílateli tím, že je proti vůli a přes jeho ohražení zapjala do kreditního výkazu odesílatele. Žalobu odesílatele o vrácení takto vynuceného peníze o b a n i ž š í s o u d y zamítly. N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s právním posouzením, kterého se dostalo nižšími soudy otázce promlčení. Předem dlužno uvést, že pro tuto otázku jest zcela nerozhodnou okolnost, že žalobkyně nezaplatila dráze dovozně nikdy hned hotově, nýbrž měla u ní otevřený úvěr. Ačkoliv náklad byl odevzdán k dopravě a vydán adresátovi již v březnu 1921, vyzvala dráha žalobkyni až 8. února 1923, tedy po více než jednom roce, ku zaplacení části dovozného, jež připadalo na přepravu do pohraniční stanice, a teprve, když se žalobkyně dovolávala promlčení, vynutila dráha zaplacení požadované částky tím, že ji proti vůli a přes ohrazení žalobkyně zapsala do jejího kreditního výkazu. Z toho plyne jednak, že, jsou-li tu podmínky Šu 70 žel. dopr. ř., promlčel se nárok dráhy dle Šu 71 žel. dopr. ř. uplynutím jednoroční promlčecí lhůty, počítané ode dne 29. března 1921, kdy ostatní dovozně bylo při dodání zboží příjemcem zapláceno, bez ohledu na to, že žalující firma neplatila dovozně nikdy hned hotově, neboť dráha neuplatnila svého nároku v promlčecí lhůtě, jednak že se dráha nemůže dovolávat ustanovení Šu 1432 obč. zák. o neodvolatelnosti placení promlčeného dluhu, neboť tento předpis předpokládá, že bylo placeno dobrovolně. Názor, že nejde o nárok z nesprávného výpočtu dovozného dle Šu 70 žel. dopr. ř., jest mylným. Nejde ovšem o chybu početní, ale jde o mylné použití tarifu, jež spadá rovněž pod citovaný předpis. Tarifem nejsou jenom jednotlivé dopravní sazby, nýbrž dle Šu 6 žel. dopr. ř. jest to souhrn všech ustanovení o přepravní smlouvě, přepravních cenách a poplatcích. Tarifním ustanovením jest předpis Šu 69 žel. dopr. ř., že dráha může v jistých případech žádati placení dovozného předem, a že v ostatních případech má odesílatel na vůli, chce-li dovozně zaplatiti při podání zboží celé, či libovolnou jeho část, či chce-li je celé poukázati ku vybrání od příjemce. Uveřejněním ve Věstníku pro železnice a plavbu stal se tarifním předpisem i obsah vyhlášky o železniční přepravě mezi drahami československými a maďarskými ze dne 29. října 1919, ponechávající pro ni v platnosti § 69 žel. dopr. ř. s tou odchylkou, že odesílatel musí zaplatiti dovozně, poplatky a výlohy, které vzniknou cestou mezi stanicí podací a stanicí pohraniční, a že dovozně, poplatky a výlohy ze stanice pohraniční do stanice určení poukáží se k zaplacení příjemcem. V projednávaném případě nedbala ani stanice podací ani stanice pohraniční tohoto nového tarifního předpisu, odesílateli bylo dovoleno, by celé dovozně se všemi poplatky poukázal ku placení příjemcem. Bylo použito tarifního ustanovení, které již neplatilo, následkem tohoto omylu při použití tarifu nebylo vybráno celé dovozně se všemi poplatky, nýbrž jenom část, připadající na území maďarské. Československé dráhy mají dle Šu 70 žel. dopr. ř. nárok na doplatek, připadající na přepravu československým územím, ale nárok ten promlčel se dle Šu 71 žel. dopr. ř. v jednom roce po zaplacení poplatků příjemcem, totiž po 29. březnu 1921. Bezpodstatnou jest námitka, že § 70 žel. dopr. ř. tu neplatí, poněvadž nejde o pouhý doplatek, nýbrž o zaplacení celého dopravného, připadajícího na domácí území, jež přehlédnutím nebylo vůbec placeno. Není sporu o tom, že část dovozného, jež připadala na přepravu Maďarskem, byla příjemcem zaplácena. Podle železničního dopravního řádu, jehož plat-

nost zahrnujíc v to i §§ 70 (4) a 100 byl vyhláškou ze dne 29. října 1919 pro dopravu do Maďarska zachována v platnosti, jest nákladní smlouva, i když jest na přepravě účastněno několik drah, smlouvou jednotnou, a také dovozně se všemi poplatky činí celek, o jehož placení se dělí odesílatel a příjemce dle předpisů tarifu a rozhodnutí dráhy, po případě odesílatele. Zmíněnou vyhláškou bylo sice určeno, kterou část dovozného a poplatků musí zaplatiti odesílatel a kterou musí platiti příjemce, ale v právní jednotnosti smlouvy a smluvní odměny nastala novým předpisem změna. Nejde o dvojí dovozné, nýbrž o dvě části dovozného rozděleného ku placení odesílatelem a příjemcem. Poněvadž mylným použitím tarifu nebyla část, připadající na odesílatele, od něho vybrána, bylo dle §u 70 (1) žel. dopr. ř. na dráze, aby bezodkladně uvědomila odesílatele o omylu, který se přihodil, dále aby chtěla-li s úspěchem čeliti námitce promlčení, uplatnila nárok na doplatek do jednoho roku. Jelikož tak neučinila, jest námitka promlčení odůvodněna, dráha neměla práva si vybrati promlčenou částku přes ohrazení žalobkyně zápisem do jejího kreditního výkazu, a učinivši tak, jest povinna vrátiti částku neprávem vybranou. Dovolání žalující strany musilo býti již pro nesprávné právní posouzení otázky promlčení vyhověno.

Čís. 4817.

Pokud jest majitel domu dle §u 1319 obč. zák. zodpověden za úraz pádem tašky se střechy.

(Rozh. ze dne 17. března 1925, Rv I 241/25.)

Žalobkyně byla poraněna kusem tašky, spadnuvším se střechy domu žalovaných. Žalobní nárok na náhradu neuznal procesní soud prvního stupně co do důvodu po právu, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. N e j v y š š í s o u d uznal žalobní nárok co do důvodu po právu.

D ů v o d y:

Dovolání je důvodné, podle čís. 4 §u 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací je opodstatněn. Podle odvolacího zjištění přihodil se dovolatelčin úraz způsobem, jí vylíčeným, tedy tak, že taška, přečnívající již delší dobu přes okap na střeše, dne 8. června 1922 odpoledne spadla se střechy domu žalovaných dovolatelce na hlavu a při tom jí způsobila na zadní části hlavy asi 8 cm dlouhou, značně rozchlíplou ránu. Podle §u 1319 obč. zák., poněvadž jde v tomto případě o oddělení částek budovy, zavázány by byly žalované jako držitelky této budovy ku náhradě, kdyby dovolatelka dokázala, že škodlivá událost jest následkem vadnosti díla, a kdyby se držitelkám budovy nepodařilo dokázati, že vynaložily žádoucí péči, by nebezpečnoství bylo odvráceno. Proto sejde v první řadě na tom, zda dílo (střecha) bylo vadné. Po této stránce bylo zjištěno, že střecha byla v dobrém stavu, že byla řádně opravena, že jenom na okraji chyběla polovice tašky a to právě na místě, odkud na